

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania H. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 26 czerwca 2019 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 13 lutego 2018 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w G. Ośrodka Zamiejscowego w R. z 5 czerwca 2017 r. w ten sposób, że oddalił odwołanie H. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z 12 kwietnia 2016 r., odmawiającej mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, wobec ustalenia, iż ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na:

1) istnienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polegającego na ustaleniu czy rozstrzygnięcie o ustaleniu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową można oprzeć jedynie na opiniach powołanych w sprawie biegłych lekarzy sądowych, czy też podstawą rozstrzygnięcia powinna być ocena sytuacji ubezpieczonego a w szczególności

niezdolność do pracy zgodnie z poziomem kwalifikacji oparta na zbadaniu posiadanych kwalifikacji, analizie rynku pracy i orzeczeniu lekarskim o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na innym stanowisku aniżeli stanowisko, na którym ostatnio przed uzyskaniem prawa do renty w związku z chorobą zawodową wykonywana była przez ubezpieczonego praca;

2) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona gdyż pomimo pogorszenia stanu zdrowia w stosunku do stanu zdrowia, na podstawie którego powód w oparciu o kilka prawomocnych orzeczeń sądowych miał prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową i wyroku Sądu Okręgowego w G. Ośrodek Zamiejscowy w R. z 5 czerwca 2017 r., sygn. akt IX U [...], ustalającego prawo do dalszej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, Sąd drugiej instancji odmówił ubezpieczonemu prawa do renty. Wyrok Sądu drugiej instancji niezdolnemu do pracy ubezpieczonemu odmówił prawa do renty i tym pozbawił go środków utrzymania. Wyrok ten rażąco narusza porządek prawny zasady współżycia społecznego. Stan zdrowia ubezpieczonego uległ pogorszeniu, u ubezpieczonego utrzymuje się utrata zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Oczywistym jest, że skoro u ubezpieczonego nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia i nadal nie jest on zdolny do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, to nadal powinien otrzymywać rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przysądu i dlatego nie został uwzględniony.

Pierwsza podstawa wniosku nie spełnia się jako istotne zagadnienie prawne, które ma na uwadze art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Istotne zagadnienie prawne podobne jest do pytania prawnego z art. 390 k.p.c. Czyli prócz samego sformułowania problemu prawnego wymaga się ponadto odpowiedniego opracowania istotnego zagadnienia prawnego, metodycznie i merytorycznie. We wniosku brak jest przede wszystkim wskazania przepisu prawa, który otwierałby problem prawny i stanowił

punkt wyjścia w ocenie czy istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy. Prócz osadzenia zagadnienia w przepisie prawa wymaga się również odpowiedniej analizy prawa, orzecznictwa a nawet doktryny, dla wykazania istotnej rangi problemu prawnego. Ze względu na te mankamenty uprawnione jest stwierdzenie, że sformułowane zagadnienie jest bardzo ogólne i nie wykracza poza zwykłą wykładnię i stosowanie prawa w sprawach o świadczenia, w których przesłanką prawną jest niezdolność do pracy.

Opinie biegłych z reguły są konieczne, gdyż znaczenie ma fachowa wiedza medyczna (art. 278 k.p.c.). Podstawę rozstrzygania stanowi cały materiał sprawy, czyli również ten z postępowania przed organem rentowym i dalszy zgromadzony w sprawie (art. 382 k.p.c.). jest to nader istotne, gdyż niezdolność do pracy to kwestia faktyczna i prawna. W sprawie znaczenie ma prawne a nie potoczne rozumienie niezdolności do pracy i to prawne pojęcie niezdolności do pracy stanowi punkt odniesienia dla oceny ustaleń faktycznych, czyli stanu zdrowia ubezpieczonego oraz skutków choroby zawodowej w aspekcie zdolności do pracy. O niezdolności do pracy jako przesłance renty, a w tym przypadku także jej związku z chorobą zawodową, decyduje ostatecznie sąd. Bierze pod uwagę szereg kryteriów wskazanych w ustawie, tak w odniesieniu do samej niezdolności do pracy (art. 12-14 ustawy o emeryturach i rentach) i jej związku z chorobą zawodową (art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych). Zaznaczenia wymaga, że nie każdy gorszy stan zdrowia jest równoznaczny z niezdolnością do pracy. Częściową niezdolność do pracy uzasadnia dopiero utrata aż w znacznym stopniu zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Zakres tej kwalifikacji nie jest redukowany tylko do wykształcenia, lecz uwzględnia również rzeczywiste doświadczenie zawodowe i umiejętności. Dlatego o częściowej niezdolności do pracy nie decyduje tylko niezdolność do pracy na ostatnim stanowisku pracy (miało to znaczenie w przypadku poprzedniej III grupy inwalidów). Stanowisko to znajduje to potwierdzenie w orzecznictwie. Tytułem przykładu może być orzeczenie, że przeciwwskazania zdrowotne (choroba zawodowa) do wykonywania pracy pod ziemią przez górnika nie przesądzają o jego niezdolności do pracy, gdy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami jest zdolny do

innej pracy na powierzchni, nawet poza górnictwem (wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2008 r., I UK 359/07).

Powyższe wykracza jednak poza potrzebę argumentacji, gdyż wystarczy stwierdzić, że zagadnienie prawne wskazane we wniosku nie jest istotne, albowiem za przedmiot ma jedynie ogólną wykładnię, przy czym nawet ta nie jest osadzona w przepisie prawa. Zwykła wykładnia prawa różni się od istotnego zagadnienia prawnego i nie stanowi podstawy przedsądu (*a contrario* warunki podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Nie spełnia się także druga podstawa wniosku jako podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż skarżący nie wykazuje, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przede wszystkim na etapie przedsądu nie ocenia się podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), gdyż stanowią odrębną część skargi i podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu jej do rozpoznania. Oznacza to, że podstawy kasacyjne nie zastępują podstawy przedsądu, nawet tej szczególnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżący powinien zatem we wniosku samodzielnie wskazać i wykazać naruszenie przepisów, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący tego nie czyni. Skoro punktem odniesienia dla podstaw kasacyjnych są konkretne zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), to tym bardziej jest to wymagane w odniesieniu do zarzutów szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Znaczenie ma bowiem aż oczywista zasadność skargi kasacyjnej. W analizowanej części wniosku o przyjęcie skargi brak jest zarzutów naruszenia konkretnych przepisów, co prowadzi do tego, że nie teza o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie może być uznana za uzasadnioną. Okoliczność, że poprzednio skarżący miał prawo do renty, nie stanowi wiążącego argumentu, gdyż, jak ustalono w sprawie, renta była okresowa. Spór prowadzony w przedmiotowej sprawie obejmował kolejny okres. Tu opinie biegłych lekarzy, uzupełnione o opinię kolejnego biegłego w postępowaniu apelacyjnym, były zgodne co do braku niezdolności do pracy i na podstawie tych opinii Sąd dokonał ustalenia faktycznego o braku niezdolności do pracy. Jednocześnie uznał, że uzasadnione jest stwierdzenie braku przesłanki prawa do renty w związku z chorobą zawodową.

Zaznaczenia wymaga, że nawet gdyby próbować odejść od powyższego reżimu odrębności podstaw kasacyjnych i podstawy przedsądu, to w procesowej podstawie kasacyjnej zarzuca się jedynie naruszenie art. 233 k.p.c. (w sprawie w istocie art. 233 § 1 k.p.c.). Jest to regulacja, która bezpośrednio odnosi się do oceny dowodów i ustaleń stanu faktycznego i dlatego w orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że ze względu na ograniczenie wynikające z art. 398³ § 3 k.p.c. nie może stanowić podstawy zarzutu kasacyjnego, a więc tym bardziej podstawy zarzutu podstawy przedsądu z art. 398³ § 1 pkt 4 k.p.c.

W systemie apelacji pełnej Sąd Apelacyjny samodzielnie ustala stan faktyczny i suwerennie stosuje prawo materialne, jego orzeczenie może być zatem odmienne od orzeczenia Sąd pierwszej instancji. W sprawie ustalono, że choroba zawodowa nie ma związku z obecnym stanem słuchu ubezpieczonego wywołanym schorzeniami ogólnymi. Wszystko powyższe prowadzi do oceny, że skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[aw]